

A•BAJAJA

DUELY

Pravda možná
jednou zvítězí,
ale nám už to
vadit ~~nebude~~

román

host

Středa, 15. 11. 1978
17 hodin

– JÁ!

Pršela voda se sněhem. Ten bělošedý mrak, který ulehł na zem jak urousaný čuvač. Občas se otřepal, aby mu nezateklo do kožichu. Otřepal se, až to v nahých větvích zámeckého parku odpovědělo zavrznáním. Hromady suchého listí odvezly nákladáky na městské smetiště hned po Martinovi. Z vůní a svitů babího léta nezbyla ani špetka; o jiskřivosti čerstvého prašanu se začalo snít jen dětem, kterým rodiče (jaksi unaveně) slibovali: Kateřina na blátě – Vánoce na ledě.

Ing. Alois Kvasil, CSc. (tak to stálo na jeho vizitce), mrkl na hodinky (17:01) a uvědomil si, že vlastně utíká a zároveň čeká. Ale že musí čekat: ono dlouho odkládané setkání (s kým?) ho tentokrát nemine.

Promáčenými pískovými chodníky parku se plížily dušičky. Dušičky. Dávno minul jejich svátek, a ony se stále plížily. Kanuly kůrou kaštanů, rozpraskanou jak někdejší roky. Kapaly z platanového haluzí, pleskaly do kalužin. V šeru opuštěného tržiště postávala poslední babka nabízející nikomu pár neřestně bujných chryzantém. Stín.

– JÁ! ozvalo se neodbytněji.

Já? napadlo Lojzu, mírně naklonil deštník a pohlédl směrem k parkovišti: zůstal zírat na stříbrnou limuzínu s velkými, snad labutími křídly, křídla několikrát vznešeně mávla a (tak se to v podivném světle zářivek jevilo) splynula s karoserií. Potom si všiml muže, co seděl za volantem, co se vykláněl z otevřeného okýnka a ptal se: – Ty už mě, JÁ, nepoznáváš?

– Ale ano... ahoj, řekl JÁ. Nasadil úsměv a doufal, že mu příští okamžiky vyťuknou totožnost chlapíka v labutí limuzíně z paměti na jazyk.

I ten doufal. Čekal. Snad pět, snad deset chvil. — Já jsem přece TY, vykřikl nakonec.

— Jak se máš? zatvářil se Lojza neutrálně.

— Ještě ti to nedošlo? zeptal se TY a pokračoval v identifikaci. Byl jsem Stanley a ty Livingstone, když jsme objevovali Afriku... snů. Pamatuješ? Doctor Livingstone! I presume!

— Stanley, zvolal JÁ. A TY přidal otázku: — Proč se snažíš zlézt Mount Everest?

— Protože... (Neví, jak dál, čelo se mu krabatí, moc rád by věděl, ale je to tak dávno, co byl Hillarym.)

— Protože existuje, pomohl mu TY.

— Ano, prohodil JÁ. Buďto se zastyděl, nebo zesmutněl. (Měli jeden kopačák, jedny poklady a přísahy ukryté v betonových bunkrech z druhé světové války, v bunkrech ve žlebě pod jabloňovým sadem, mnoho dobrodružství, malérů, knih... a jednu první lásku, která se jmenovala Zita. Hrála na klavír Bugatti-step. Když ji doprovázeli z tanečních, líbala ústy plnými mátové žvýkačky. To jim chutnalo. Ale po závěrečném plese se JÁ TY zeptal: Šáhnul sis? — Ano, má je pořádné, culil se TY. — Já nemyslím prsa, já myslím, jestli sis šáhnul mezi stehna, zašklebil se JÁ, zašklebil se jako znalec. — Ne, špitl TY a JÁ dodal: Ženskou poznáš, až když si na ni šáhneš.)

TY se zasmál.

JÁ pokrčil rameny a řekl: Tys toho moc neužil.

Na to se dalo jen přitakat a TY přitakal, ale jaksi divně. Oba umlkli. Vážili těžknoucí slova. Nebo tušili, že k rozpakům nestačí jen léta se nevidět. Taková umlknutí se naplňují minulostmi, které se do nás vtiskly jak do jílu — líp, než se staly.

— Pojdme si někam sednout, ozval se konečně TY. Letadlo mi startuje až za pět hodin.

— Ty někam letíš?

— Do Austrálie. Potom na Fidži, na Aljašku a potom...

— Hmm? To ti teda závidím, pronesl žertovně JÁ, ale myslel to vážně. Austrálie...

— Její šachovnicový vzhled vždy a zcela právem dráždil vznětlivého učenice Peganela. Tehdy bylo na tomto velikém oceánijském ostrově šest provincií: Nový Jižní Wales s hlavním městem Sydney, Queensland s hlavním městem...

— Děti kapitána Granta, přerušil ho JÁ. Za tři čtyři vteřiny dodal: — Můžem zajít třeba ke Slunci. — Kam? — Do vinárny. — Neznám. Je to daleko? — Pár minut.

Číšník přinesl objednanou sedmičku sauvignonu. Způsobně odlil. Lojza ochutnal, přikývl a ledabyly konstatoval: „V pořádku.“ Číšník sklenici doplnil, uklonil se a odešel.

— Mají to přechlazené, prohlásil popravdě JÁ. — Proč jsi mu to neřekl? — Nemělo by to smysl.

TY chtěl něco podotknout. Potom řekl: — Tož na zdraví, Hillary. Na ten Mount Everest. A na tajemnou řeku Kongo, doktore Livingstone, uzavřel připítek. Cinknutí sklenice o láhev. První doušek.

1969

Zvlášť horký podzimek

Je to už dávno. Asi rok po promoci, pár dnů po vojně a mnoho před špetkou poznání. (Zlatý civil!) Brodil jsem se zářiovou otavou vzhůru žlebem, abych vyřídil vzkaz. Na obličej se mi v potném horku lepily kravincové mušky a od lesa se tomu pošklebovalo stádo jalovic. Možná že nepošklebovalo. Že jen tak postávalo a polehávalo a zádumčivě přežvykovalo. Do rytmu s pulsem v mých spáncích kukala kukačka. (Kukají v září kukačky?)

Nebo řály kobyly, bubnovali datlové, vztekali se cvrčci... co já vím? Ale ano: slyším, že někde na vrcholu toho úžlabí kdákala slepice. Do celého světa vykřikovala, že snesla vejce. Ještě jsem nevěděl, že každá chvílka je životní premiérou.

Už je tu jabloňový sad. A Lojzek. Pasecký Krakonoš. Opírá se o nejsukovatější jabloň ze všech jabloní. Slepice ještě jednou vřískla. Umlkla. Ticho. Jen vosy, chitinové motory na plné obrátky, opřádaly svými černožlutými nálety dřevé jablko.

Lojzek. V paprčích drží dubový klacek a má ho zabodnutý do krtičince; a tak, jak se hřbetem opírá o kmen jabloně, zrovna tak třímá své dřevovaté žezlo. Kolmo ke středu Země. Imperátor s nataženými pažemi. Pod kosmatým obočím ani záblesk dobřého dne. Pravý hnát obutý do obrovské gumové holínky zvedl pár centimetrů nad pošlapanou trávu a podpatkem rozdrtil vosí hody. Šťavnatě to křuplo. „C-co tu chceš, ogaro?“

Chtělo se mi říct „nic“ a odejít. Řekl jsem: „Vy jste pan Dlouhý?“

Vytáhl své žezlo z krtčí hromady, odpálkoval rozdrce-
né zbytky kamsi daleko a levačkou si posunul kšiltovku (celu-
loidový štítek měl barvu kravince) směrem k obočí: „C-cože?“
zahřměl.

„Posílá mě inženýr Landsfeld, abych panu Dlouhému vy-
řídil, že zítra se budou vážit jalovice.“

„Já su Koldůch!“

„Ale-ale to-tož promiňte,“ rozkoktal jsem se.

„J-já ťa rozškubnu jak ž-žabu!“

17:29

JÁ do sebe obrátil zbytek skleničky, opět ji naplnil (málem pře-
lil) a poznamenal: — Dnes se spolu ožerem.

— Proč to? podivil se TÝ. Stačí přece pár decinek, a bude
zas dobře, zas jak kdysi, pamatuješ? — Nepamatuju. — Ale vzpo-
meneš si. — Kdysi je dávno pryč, řekl JÁ. Od té doby, co mě ne-
vzali na univerzitu. Prý pro dostatek vhodnějších uchazečů.
Vhodnějších! Ti vhodnější měli buď lepší třídní původ, nebo

tlačenku. Prostě tlačenu! Stačilo vzít telefon a zašveholit pár slov. — Svěho otce, namítl TY, si vážím i proto, že to neudělal. Že se na telefonování vykašlal. Ikdyž řetěz známostí je přece neko-
nečný. — Vykašlal? Musím tě, chlapče, zklamat. Ten měl strach. Ani ne tak z prohřešku proti vlastnímu přesvědčení jako z po-
rušení všelijakých pomyslných zákonů a vyhlášek... a co já vím. Ušlápnutý a loajální. Takže já jsem se nakonec musel spokojit s tím, co mi nabídli: s hnojárnou. Tam tenkrát brali každého. Prostě jsem nepatřil mezi synáčky, co si mohli vybírat. Raději toho nechme. — Nebyls dost tvrdohlavý. Brals, co bylo hned po ruce. A dals na řeči a na všelijaké... a na jiné zbytečnosti. Neunesl bys před... před Zitou tu pohanu, že nejsi vyvolenec, že nebudeš (TY se malinko pousmál) pět roků studovat. Protože ona se na konzervatoř dostala. S tím svým Bugatti-stepem.

A JÁ se zase napil. — Kázání skončilo? zeptal se naježe-
ně. A zeptal se, jak se ptáme na zdraví: — Co teď vlastně děláš?

— To, co jsem si vždycky přál... samozřejmě.

— Co to je?

— Ty už nevíš? zašeptal TY.

(Každý na palubě se radoval, když se dozvěděl o Pa-
ganelově rozhodnutí. Malý Robert se mu vrhl kolem krku a uče-
nec řekl: Pěkný chlapíček, budu ho učit zeměpisu. A tak, po-
něvadž John Mangles si vzal za úkol udělat z něho námořníka,
Glenarvan statečného muže, lady Helena dobrého a ušlechtilé-
ho člověka, major chladnokrevného chlapce a Mary Grantová
vděčného žáka tak výtečných učitelů, musel se Robert rozhod-
ně stát jednoho dne dokonalým. Duncan doplnil zásoby uhlí. JÁ
a TY vypustili k mrakům draky, své větrné draky, jejichž trásni-
té ohony vlají v prouděch nebeského vzduchu. Byl podzim po-
sledních melounů a první jinovatky. V dlaních cítil tah motouzu
a vítr dul rychlostí čtrnáct sáhů za vteřinu. Na jachtu se již vali-
ly obrovské vlny. Řeka se rozvodnila. Vytáhli z prádelny necky
a bahnité vlny je nesly kolem břehů lemovaných javory, ale v té
chvilí již černý bod vzrůstal. Byl to pták kroužící v nezměrných

výškách. Kondor, řekl Paganel. Snášel se závratnou rychlostí na úbočí Kordiller, otvíraje a zavíraje své nebezpečné pařáty. Je-li Robert ještě živ, zvolal Glenarvan, pak tento pták... Palte, přátelé! S prstem na spoušti otcovy vzduchovky pečlivě zamířil, prsklo to, hlaveň nadskočila a žárovka před garáží se proměnila v explozi skleněné tříště. Stačilo několik kroků, aby se lovci octli v kraji z celého světa na zvěř nejbohatším. Tu a tam rostly ve vlhkých dolinách vrby a rostlina *Gynerium argenteum*, která si libuje v sousedství sladkých vod. Mám ještěrku, zajásal JÁ a TY na to: Pustíme ji u nás na dvoře... nebo vlastně ne, nachytáme ještě nějaké žáby a mloky a uděláme si terárium. Thalkáv pak svým druhům předvedl, jak se loví nandu, druh zvláštního pampského pštrosa, který dovede vyvinout neobyčejnou rychlost. Jaguár je lítá šelma, ozval se Paganel, jedinou ranou tlapy přerazí koni vaz. Jakmile okusí lidské maso, dychtivě je pak vyhledává. Vyšplhali se do větví své oblíbené třešně a Paganel pokračoval: Začínám se domnívat, že lidé jsou předurčeni žít na stromech. Chybějí jim křídla, řekl major. Jednou si je udělají, odpověděl profesor a TY a JÁ k tomu dodali: Naoperujeme poštovním holubům něco, čím je budeme ovládat, a oni pak budou létat, kam budeme chtít. Za stodolou strýce ze Lhoty si pak zapálili první cigaretu — ukradenou globusku. Jakou noc prožili oni i jejich druhové! Nebohý Robert i drahý Paganel se již neobjevili. Jak bylo ale možno pochybovat o jejich osudu? Nepadli snad první za oběť pomstychtivým domorodcům? John Mangles cítil, jak se mu srdce jítří při pohledu na žalostný smutek Mary Grantové. Zita usedla ke klavíru a počala hrát. Tenkrát napsal TYJÁ básničku. Jednu z prvních: Dnes ráno při východu slunce obloha lehce zrůžověla. Asi tě, milá, uviděla, jak spíš za otevřeným oknem s rozepnutým knoflíčkem u noční košile. Tehdy se bahno, láva a sopečné úlomky spojily v jediný požár. Proudý ohně rozrývaly úbočí Monganamu. Záře výbuchu ozářila okolní hory a hluboká údolí zaplanula mocnými odlesky. Do člunu! zvolal. V jediné minutě do něho všichni stokrát zklamání, avšak

stokrát nezlomení zachránci nasedli a rychle odrazili, protože šest námořníků u vesel zabíralo ze všech sil. Deset sáhů od břehu vydala Mary srdceryvný výkřik: Otec! Byl to jejich otec, byl to kapitán Grant.)

— No a? prohodil JÁ, prohodil bez výrazu v tváři. TY mu přesto položil otázku: — Mám pokračovat? — Nemusíš. A víš co? Řekni mi, ale bez romantických řečiček, kam až jsi to vlastně dotáhl... v životě dotáhl ty. Byla to výzva s výčitkou. JÁ ji hned zapil vínem.

— Jdi svou cestou a nech lidi mluvit, ozval se po krátkém zamyšlení TY. Pamatuješ? Dante.

— Řekl jsem bez řečiček.

— Dobrá. Jsem entomolog, genetik, astronom, znalec klí-nopisu, letec, fotbalista... co nás ještě zajímalo?

— Třeba známky. — Ano. Jsem filatelista.

1969

Dávno. Už je tu jabloňový sad. A pasecký Krakonoš.

Šťavnatě to křuplo. „C-co tu chceš, ogaro?“

„Vy jste pan Dlouhý?“ otázal jsem se způsobně.

Vytáhl své žezlo z krtčí hromady, odpálkoval rozdrcené zbytky kamsi daleko a zahřměl: „C-cože?“

„Posílá mě inženýr Landsfeld, abych panu Dlouhému vyřídil, že zítra se budou vážit jalovice.“

„Já su Koldůch!“

„Ale-ale to-tož promiňte,“ rozkoktal jsem se. — „J-já ťa rozškusbnu jak ž-žabu!“ zahudroval a mně nezbylo, než rychle odejít.

To, že Lojzek Koldůch alias Dlouhý trochu zadrhává, jsem se dozvěděl až v hospodě při půllitru. A že je na to háklivý a že dovede být i nepříjemný. Starý Potůček dokonce řekl: „Podrazák.“ Řekl: „Čechránkovi nalél do bečky s kvasem

petrolín. A Stázce Kvaškovéj zas pokropil peří, co měla přichystané na hůře ke draní, kozlíkovými kapkami. Kocůři z celých pasek jí do něho chodili srat.“

Bečica se uculil: „Tož to nic není. To sa dělá, aby byla prča. Kór na pasekách, tam sa čas táhne jak sopol. Povídá sa, že si Lojzek s Čechránkem házeli do zeleninovéj zahrádky krtky. Jak malí ogaři. Enom tak ze srandy. Aby sa potom mohli dívat, jak sa ten druhý snaží tu potvoru motykú vykpnút.“

„Tož pěkně děkuju za takovou prču,“ trval na svém Potůček. „Nevím, jak by ti bylo, kdybys měl ve slivovici petrolín nebo kdyby ti duchna smrděla kočičincama. A kdyby ti to udělal takový uchál, jak je Lojzek. Dyť je o víc jak patnáct roků mladší než my. A než Eliáš Čechránků. Mohl by byt jeho aj naším synem.“

„Šak já bych to tak nenechal,“ ujistil Potůčka i celou hospodu Bečica, „chrstl bych mu do sklepa na zemáky močůvku. Mladému nebo starému – to je fuk.“

„Tož to nevím.“ – „Co nevíš?“ – „Dělat si enom naschvály. A mladší před staršíma mají mět úctu.“ – „Jaké naschvály? Když ti dá někdo přes hubu, tož ty sa na něho budeš eště usmívat, Potůčku? Ale tys byl dycky posera.“

„Cos to řekl?“

Bečica do sebe obrátil zbytek piva: „Cos slyšel. Šak Dlouhý ten petrolín nelél Čechránkovi do kvasu enom pro jeho modré oči. Toho roku na jaře mu prý Eliáš vypustil jalovice z ohrady a chlapi je pak hledali po horách celý týden, než je zas dali do kupy.“

„Řekls, že su posera,“ zaútočil Potůček.

„Eště jednu borovú, Břeťo,“ zavolal Bečica na hospodského.

„Su, nebo nejsu?“

„Ale nejste, pane Potůček,“ vložil jsem se po pátém pivu do rozmluvy, „on to tak nemyslí.“

„Ty sa do toho, ogaro, inžinýre, nemíchej!“

Mně se ale vznešeného usmírování vzdát nechtělo. Věřil jsem v lidskou dobrotu i bez pivního dopingu.

— Tím víc s ním, doplnil ho TY.

JÁ se díval do popelníku, ve kterém přibývalo špačků. Potom odsekl: — Ty máš asi výjimečnou kliku, ty se svou věčnou vírou. Přidal ironický šleh: — Pořád spisuješ dojemné básničky o zašlápnutých střevlících, zmrzlých květech a uhynulých včelách?

— Ano, řekl TY, ale ke střevlíkům a včelám postupně přibývají i lidé. Babička, teta Lída ze Lhoty, spolužák Karel Prošek... leukémie. — Víím. — Proč se stále díváš do toho popelníku? — Nedívám.

Lojza se napřímil. Zahleděl se ze svého rohového boxu (separé boxu) do intimně osvětleného lokálu. „Máš kliku,“ špitl.

— Kliku? podivil se TY a dolil ze zbytku láhve sobě i JÁ. Pokračoval: — To bude asi tím, že jsme každý z jiného těsta. Jako všichni.

— Já jsem samozřejmě z toho horšího, ušklíbl se JÁ. Přišels mi vyčítat? — To se ještě uvidí. — Kašlu ti na to. — Sám jsi mě zavolał. Už dlouho se to nestalo. Už ani nevím, kdy naposledy.

— Taký nevím. — Mám odejít? — Ne! rozkázal JÁ.

— Pamatuješ na náš projekt poštovních holubů? zeptal se po chvíli TY. — Ano. Ale tenkrát nám bylo dvanáct let. Ale...

— Ale...? pousmál se TY a párkrát tleskl.

Hlasitě. „Slyšíš?“ zeptal se Lojza.

(Na okamžik se oba ocitli v objetí rozlehlé půdy, kterou si fanatický holubář Špendlík — soused lhotského strýce Ludvy — přeměnil v učenou holubí rezidenci. Zazdalo se jim, že skutečně zaslechli salvy holubích letek; že se vznesl popelavý oblak a usedl na protější střechu. Vdechli ptačí prach. Pozorovali nadouvající se volata a postupně je opředlo drobné vrkání. Hrají na dudy, říkávali. Zasnili se do létání a jednoho odpoledne ohromili Špendlíka svými holubími fantaziemi: okřídlení listonoši

se budou pohybovat odkudkoliv kamkoliv (třeba z Tasmánie do Skandinávie) a budou roznášet depeše, vzkazy, poselství a přání. To je volovina, holubi se vrací jen domů, prohlásil Špendlík. Obvyčejní holubi ano, hájili svůj projekt, ale těm našim bychom pod kůži naoperovali čidlo, takovou nějakou šupinku, a ta by reagovala na určitý signál, třeba na ultrazvukový, a oni by létali po předem dohodnutých trasách. Vyvraceli holubáři jednu námitku za druhou, až je ze své půdy vyhnal. Slavnostně si slíbili, že oné myšlenky zasvěť celý život.)

Ke stolu přistoupil vrchní a úslužně se zeptal: „Přejete si platit?“

Lojza vzhlédl: „Ne... proč?“

„Zaslechl jsem nějaké tlesknutí.“ Zrozpačitěl. Suše polkl. JÁ a TY se bavili. Lojza řekl: „Nikdo netleskal. Přineste ještě jednu sedmičku.“

„Hned pošlu číšníka, soudruhu předsedo,“ zazářil vrchní. Důstojně odešel.

— Soudruhu předsedo? prohodil TY.

— Ano, podíval se JÁ k začouzenému stropu, mám už jakýsi zvuk. — Hmm? — Co má být? — Nic. Patříš mezi místní smetánku. Gratuluju. — Nech toho.

— Ale zdá se mi, navázal TY po přiměřené odmlce, že nejsi zrovna v předsedovské kondici.

— Jdu z pohřbu.

— Někdo z rodiny? (...) Promiň.

— Ne, řekl JÁ a co nejlhostejněji poznamenal, že utekl z pohřební hostiny. Zapálil si a vtáhl kouř, ze kterého po vydechnutí nic nezbylo.

„Tady je ten sauvignon,“ pronesl číšník, odzátkoval a nalil. Zmizel. TY pozvedl sklenici: — Na co? zaplnil prázdno výzvou k přípitku.

— Na Veronyku, pronesl JÁ bez přemýšlení, na tu dámu s tvrdým y. A taky na Hanku. A vlastně... na všechno. Dotkl se ústy mihotavé hladiny. Dodal: — Pořád to mají přechlazené.

— Proč to tomu číšníkovi neřekneš? — Nemůžu si dovolit skandál. — Cože? zasmál se TY, skandál? — Výtržnost, slevil tiše JÁ s očima ve víně. Potom si připili.

1970

Asi konec července

Věřil jsem v lidskou dobrotu i bez dopingu. Tím víc s ním. Měl jsem v té době na starost (kromě běžné zootechničiny) i kejdování pastvin. Všechny hony v okolí farmy dojnic byly přes centrální čerpadlo napojeny na směsnou jímku, odkud se reguloval rozvod kejdy do podzemních potrubí, která ústila na pevných stanovištích. Odtud dál bylo třeba sestavovat síť povrchových trubek tak, aby pokryly co nejširší plochu. Zabralo to hodně času, protože trubek bylo málo, musely se pravidelně přenášet z oplůtku do oplůtku a tam opět napojovat.

Jednou k večeru (unavené krávy už se vrátily z pastvy, ženské se chystaly k dojení, bylo dusno, kdesi daleko bouřilo, kdesi voněla voda z protržených mračen) jsem spustil čerpadlo a opřel se o zeď burácející strojovny. Napadlo mě, že pulsuje jak srdce (i srdce je čerpadlo), a napadaly mě i jiné spojitosti, když jsem tak s touhou po dešti hleděl na pastvinu pod bukovým lesem, kterému se říkalo Klínek. Asi že byl chundelatý. Že byl rozkrojený žlíbkem. Vzhlížel jsem k té zaoblené pastvině, jejíž měděnková zeleň vyvolávala iluzi barokní kupole, a kochal se výslednicí svého téměř dvouhodinového úsilí: z pěti tam usazených rozstřikovačů tryskaly proudy zředěných výkalů zbarvených zapadajícím sluncem do růžova, zarámovaných duhovými oblouky. Rozstřikovače se vznešeně otáčely, otáčely se jako pět pávů s načepýřenými chvosty. Pávové na bání.

Slastná chvíle. Tak nějak si dnes představuji zasloužený odpočinek.

U nohou se mi uvelebil párek štěnat, která jsem před týdnem koupil na Slovensku. Vybojoval jsem si je (byla to jedna z mých prvních chrabrých bitek) na schůzi technického vedení. Stačilo se trochu rozčítit, zamávat předsedovi a ekonomce před nosem inzerátem ze Zemědělských novin a vychrlit přednášku o výhodách pastvy s pomocí cvičených psů. „Uspoříme mzdové i materiálové náklady,“ dušoval jsem se, a to se v té době ještě vůbec nehovořilo o biotechnologiích. Dnes bych to asi podal jinak. I kejďování bych vyložil jako novum hodné vypsání tematického úkolu v rámci technického rozvoje.

Takže Nero s Afinou se ke mně tulili a bylo mi fuk, že jsem za ně sklídl posměch, když je ženské a chlapi z kravína poprvé uviděli. Šlo totiž o plemeno Puli – takové to maďarské plemeno, co zdánlivě připomíná naondulované domácí mazlíčky.

– Čekali jste, že přivezu vlkodlaky? Nebo nosorožce? zeptal jsem se naštvaně. – Dyť sú to učinění kundolízci, chechtal se Jindřich Ronzů, jemuž z ústního koutku (jako obvykle) tekla slina, která vynesla i další srandystiku: – A pro samé kudrliny ani není vidět, kde mají čumák a kde řít. Chechot neměl konce. Přisadila si též Božena Malaníková: – Kterási kráva je zapleští ocasem jak muchu, řekla. Nakonec se odkudsi ozval hlahlasko. Ozvalo se: – Ti t-tady dlúho nebudú, takoví p-při-vandrovalci. Ohlédl jsem se. Lojzek Koldůch právě vykročil směrem k pasekám. Na zádech měl pytel s nákupem. Za zády dědinu a mě. Začal se vzdalovat do kopců.

Náhle se jeden z rozstřikovačů ucpal. Několikrát zaprskal, ucpal se a bylo po pávovi. Ostatní se načepýřili o to víc, protože tlak v potrubí začal v souladu s fyzikálními zákony rychle narůstat; dokonce i čerpadlo pulsovalo divočeji. Vypálil jsem ke Klínku jak katapultovaný pilot. Odpálkovala mě vidina roztrženého potrubí. Těch pět set metrů od strojojny na pastvinu jsem asi musel uběhnout (s Nerem a Afinou v patách) ve světovém čase. Psíkům se můj sprint náramně zamlouval. Zřejmě si mysleli, že pronásledují neposlušnou krávu: ječeli jak pominutí,

a dokonce mi chňapali po nohavicích. Měli to v krvi. Ale abych jejich snažení ocenil, museli by si vybrat vhodnější příležitost. V cíli jsem dopadl na kolena, vytáhl z kapsy nůž a začal jím rýpat do ucpané trysky. Dychčil jsem při tom (oči zaslepené potem) víc než oba pronásledovatelé dohromady. Jím ani mně nevadilo, že předimenzované sousední postřikovače nás olizují sprškami kejdy. Mně to nevadit muselo, oni se navíc rozhodli převalovat (blaženě převalovat) v okolních kravincích. Buď se jim pršící parfém nezdál přirozený, nebo dost nóbl.

Prostě chtěli splynout s prostředím a činili tak po svém. Ale naráz a bez varování se otvor trysky uvolnil. Vystřelil z něj cucek čehosi, co se podobalo koudeli, zasáhlo mě to přímo do pootevřených úst a omráčil mě mohutný gejzír.

18:32

— Myslíš, že je to opravdu sauvignon? zeptal se TY.

— O tom nepochybuj. — Jaksi se mi to nezdá. — Ta údajná příchuť po kopřivách, řekl JÁ, je pouhý výmysl degustátorů, kteří prd vědí, jak chutnají kopřivy. Zapálil si další cigaretu.

1970

V následujících třech hodinách

Do kravína jsem vstoupil neradostně, zastavil jsem se hned u vrat a přemýšlel, jak nepozorovaně přeběhnout do svého kamrlíku, který byl zároveň kancelář. Nestál bych o šprýmování, ani kdyby to, co ze mne kapalo, byla obyčejná voda, protože jsem se už rok snažil získat (i když svým lidumilným způsobem) cosi jako autoritu. Trochu se mi to hlavně v poslední době dařilo.

Prosadil jsem pár organizačních maličkostí, přesvědčil jsem ekonomku, aby byl agronom prémiovaný za kvalitu sena a siláží, udělal jsem pořádek v minerální výživě, sehnal vojtěškovou moučku, která byla v té době novinkou, dal impuls k vybudování horkovzdušné sušárny... možná toho bylo víc. Pravda: pomohl mi... fandil mi inženýr Landsfeld – hlavní zootechnik. A mléko šlo nahoru. Ale který z šéfů by dokázal předstoupit před své podřízené víc než ušpiněný? No ale mně se navíc po levici usadil Nero a po pravici Afina.

„Co to vidím?“ zaječela Anča Kunorová a málem jí z ruky vypadl kýbl s horkou vodou. Nesla ho od bojleru ke svým kravám a ještě nebyla, nevím proč, převlečená do pracovního. Měla na sobě letní kvítečkované šaty, které v dusnu čtyřřadového kravína přímo svítily čistotou. Přímo voněly. Culil jsem se na ni. A culili se i pejskové, ti si však navíc pomáhali vyplazenými jazyčky, a ty jazyčky se tetelily jak plátky růží. Avšak (lyrika nelyrika) Ančin jiskrný pohled si žádal vysvětlení prozaické: „Stříkla na mě kejda,“ odpověděl jsem a vykročil odhodlaně kupředu, přestože mi bylo jasné, že nebetyčná zvědavost té ženské se nedá uspokojit jedinou holou větou. Navíc k nám z druhého konce kravína pospíchaly další tři dojičky: Božena Maliňáková, Lidka Drábková a Anežka Prokopová. Dohromady s Kunorkou tvořily kvarteto k pohledání. Jakousi čtyřdohodu. Čtyřlístek, který mi chyběl ke štěstí, i když si to uvědomuji teprve teď. Teď, s odstupem roků. Byly to šikovné čtyřicátnice. Tenkrát jsem si štěstí představoval spíš dvacetileté. Nebo spíš jako stotisícovou výhru ve sportce... atakdále. V žádném případě nemělo podobu utahovačných dračic.

„Stříkla na mě kejda,“ zopakoval jsem (nahatě) jako na omluvu. Taktická chyba. O to chybovatější, že jsem přestal kráčet. Kupředu.